

ÎNCHEIERE

18 decembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Svetlana Ciornîi împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 aprilie 2018, Svetlana Ciornîi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamanta a indicat că, la data de 15 martie 2005 a fost angajată în funcția de operator în cadrul ÎS „CRIS Registru”, subdiviziunea Biroul de Evidență și Documentare a Populației.

La 01 decembrie 2008 a fost transferată în funcția de inspector în aceeași subdiviziune, iar la 09 iunie 2016 a fost promovată în funcția de inspector superior al Serviciului eliberare a actelor de identitate Florești (numit anterior BEDP).

La data de 18 octombrie 2017 a fost preavizată despre concediere în legătură cu reducerea statelor de personal.

A menționat că prin ordinul nr.688p din 28 decembrie 2017 a fost încetat contractul individual de muncă în temeiul art. 86 alin. (1) lit.c) Codul muncii, în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate.

Consideră ilegal ordinul de concediere, deoarece ordinul de preavizare a fost emis contrar prevederilor art. 88 alin. (1) Codul muncii, ordinul de concediere nu indică cu claritate și exactitate temeiul concedierii, funcția nu a fost redusă ci

redenumită; angajatorul nu a ținut cont de dreptul preferențial al angajatului la menținerea locului de muncă.

A afirmat că pentru privarea ilegală de posibilitatea de a munci i-a fost cauzat prejudiciul moral, pe care îl evaluează la suma de 50 000 de lei.

A solicitat anularea ordinului cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații nr.668-p din 28 decembrie 2017 emis de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în partea concedierii sale din funcția de inspector superior al Serviciului eliberare a actelor de identitate Florești a Departamentului acte de identitate, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor judiciare.

Prin hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Svetlana Ciornîi împotriva Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral.

S-a anulat ordinul cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații nr.668-p din 28 decembrie 2017 emis de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în partea concedierii Svetlanei Ciornîi din funcția de inspector superior al Serviciului eliberare a actelor de identitate Florești al Departamentului acte de identitate.

S-a restabilit Svetlana Ciornîi în funcția deținută de inspector superior, (actualmente specialist superior) al Serviciului eliberare a actelor de identitate Florești.

S-a încasat de la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Svetlanei Ciornîi salariul mediu neachitat pentru absența forțată de la serviciu, începând cu data de 05.01.2018 – 28.03.2019 în cuantum de 124 076,76 de lei.

S-a încasat de la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Svetlanei Ciornîi, prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu lunar în mărime de 8416,59 lei.

S-a explicat că hotărârea în partea restabilirii la lucru și încasării unui salariu mediu lunar pentru absența forțată de la lucru, se execută imediat.

În rest, cererea de chemare în judecată în partea reparării prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor judiciare, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și s-a menținut hotărârea din 28 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

A reținut că instanța de fond în mod temeinic a admis parțial acțiunea or, la emiterea ordinului nr.668p din 28.12.2017, angajatorul a admis derogări majore de la procedura stabilită de legislația pertinentă, deoarece nu a motivat juridic în nici un mod ordinul nr.255p din 29 septembrie 2017 cu privire la preavizarea salariaților despre concedierea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate, limitându-se doar la indicarea prevederilor art. 88 alin. (1) lit. b), 183, 184 și 251 Codul muncii.

A menționat că instanța de fond just a constatat că ordinul nr.688p din 28 decembrie 2017, cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, inclusiv Ciornîi Svetlana, emis de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” este neîntemeiat și contravine normelor legale. Or, simpla mențiune în ordinul enunțat a frazei în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate dispuse prin ordinul nr.27 din 23.08.2017, nu constituie o motivare juridică suficientă a ordinului de preavizare, în conformitate cu art.88 alin.(1) lit.a) Codul muncii. O atare condiție de conținut a unui ordin de concediere în legătură cu reducerea numărului sau statelor de personal face ca un asemenea ordin a priori să fie nul.

A stabilit că prima instanță corect a relatat faptul că procedura de concediere statuată la art. 88 Codul muncii prevede expres că ordinul de preavizare urmează a fi motivat și nicidecum indicarea normelor art. 88 alin. (1) lit. b) Codul muncii, care reglementează procedura de concediere a persoanelor în cazul reducerii statelor de personal sau al reducerii funcției, art. 183 din Codul muncii – dreptul preferențial la menținerea la lucru în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal, art. 184 Codul muncii - garanții în caz de încetare a contractului individual de muncă, dar și art. 251 Codul muncii - interzicerea concedierii femeilor gravide și a salariaților care îngrijesc copii în vârstă de până la 4 ani.

Prin urmare, instanța de fond corect a indicat că temeiul invocat de către angajator în ordinul nr.255p din 29.09.2017 și ordinul nr.27 din 23.08.2017 nu poate fi catalogat ca motivare juridică în susținerea poziției de concediere a Svetlanei Ciornîi în conformitate cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art. 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii), și nu poate fi reținut ca un temei juridic argumentat pentru necesitatea reducerii acestei funcții din lista de personal. Indicarea unui ordin al ASP în ordinul de preavizare, fără detalierea conținutului acestuia, nu poate fi considerată o veritabilă motivație juridică a concedierii. Mai mult, motivația juridică trebuie inserată în conținutul ordinului de concediere, nu însă în conținutul ordinului de preavizare. Or, interpretând textul art. 88 alin. (1) lit. a) și b) din Codul muncii se desprinde foarte clar că ordinul de preavizare nu trebuie să cuprindă motivația juridică sau economică a concedierii, în timp ce ordinul de concediere trebuie să conțină o atare motivație.

Astfel, instanța de fond corect a statuat asupra faptului că angajatorul ASP, contrar prevederilor legale, nu a motivat juridic ordinul de concediere. Mai exact instanța a constatat că „angajatorul a admis derogări majore de la procedura stabilită de legislația pertinentă, dat fiind că, nu a motivat juridic în nici un mod ordinul nr. 255p din 29 septembrie 2017 cu privire la preavizarea salariaților despre concedierea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate, limitându-se doar la indicarea prevederilor art. 88 alin. (1) lit. h), 183, 184 și 251 Codul muncii”.

A atestat că în rezultatul reorganizării Î.S. CRIS „Registru” în I.P. „Agenția Servicii Publice”, funcția deținută de Ciornîi Svetlana la momentul concedierii sale (inspector superior în cadrul Serviciului de eliberare a actelor de identitate din cadrul subdiviziunii Florești a ASP) nu a fost redusă, dar transformată, redenumită în cea de specialist superior. Din fișele de post anexate la materialele cauzei se desprinde cu claritate că funcția de inspector superior nu a fost redusă, ci redenumită, aceasta deoarece atribuțiile, drepturile, responsabilitățile, sarcinile specialistului superior de astăzi au rămas aceleași ca ale inspectorului superior de altădată. În aceste

condiții, avându-se în vedere faptul unei simple redenumiri a funcției (statelor de personal) din inspector superior în specialist superior, fără careva modificări de substanță în ceea ce privește atribuțiile și competențele acestora, nu poate fi afirmat că, în cazul dat a avut loc o reducere a statelor de personal.

La fel, Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, odată cu preavizarea nu i-a propus în scris Svetlanei Ciornîi un alt loc de muncă (funcție) în cadrul Agenției, condiție obligatorie stabilită de lege.

A reținut că concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. Astfel, Svetlana Ciornîi, în cazul dat urma a fi eliberată din funcție doar cu acordul preliminar a organului sindical. Or, potrivit materialelor cauzei, se constată că organul sindical și-a exprimat dezacordul pentru concedierea reclamantei Svetlana Ciornîi la data de 03.01.2018, ulterior emiterii ordinului de concediere, arătând că Ciornîi Svetlana are un stagiu de muncă de 12 ani, are studii superioare și are dreptul preferențial de a fi menținută la serviciu. Din acest punct de vedere, Colegiul a constatat că la data emiterii ordinului nr.688p din 28.12.2017 Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” nu avea acordul organului sindical și nici nu a verificat dreptul preferențial al reclamantei-intimate de a fi menținută la locul de muncă, așa cum indică în ordinul de preavizare. Or, obținerea unui aviz consultativ ulterior datei emiterii ordinului de concediere, valorează cu nerespectarea condiției privind obținerea opiniei consultative.

Colegiul a reținut că apelanta ASP nu a probat că Ciornîi Svetlana nu a avut dreptul preferențial la menținerea locului de muncă în cadrul unității atunci când a procedat la concedierea ultimei.

A constatat că apelanta ASP nu a ținut cont de faptul că Svetlanei Ciornîi la data de 17.05.2015 i-a fost decernată Diploma de Onoare din partea conducerii Î.S. CRIS „Registru”, precum și de faptul că dânsa niciodată nu a fost sancționată disciplinar. La fel, angajatorul a ignorat faptul că Ciornîi Svetlana îngrijește de soțul său, fiind persoană cu dizabilități (f.d. 82). La fel, ASP a ignorat faptul că Ciornîi Svetlana are o experiență de circa 12 ani în cadrul subdiviziunii Florești a ASP, fiind angajată la data de 15.03.2005. Or, potrivit art.183 din Codul muncii, salariatul cu o experiență mai mare, adică cu o calificare a muncii mai mare are dreptul preferențial de menținere la lucru în cadrul unității. Angajatorul însă, contrar prevederilor legale, nu a decis să concedieze un salariat cu o experiență mai mică și, respectiv, cu o calificare și productivitate mai joasă, ci unul cu experiență mai mare.

Agenția Servicii Publice nu a probat în instanța de judecată că productivitatea și calificarea Svetlanei Ciornîi este mai joasă, decât al celorlalți salariați din cadrul Secției de eliberare a actelor de identitate din subdiviziunea Florești a ASP, care ocupau funcții similare.

A stabilit că instanța de fond în mod întemeiat a constatat ca fiind ilegală concedierea reclamantei-intimate Svetlana Ciornîi în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, motiv din care ordinul nr.688p din 28.12.2017 în partea concedierii Svetlanei Ciornîi din funcția de inspector superior al Serviciului eliberare a actelor de identitate Florești al Departamentului acte de identitate, urmează a fi anulat.

Instanța de fond corect a reținut că, prin prisma art. 90, alin. (1), (2) lit. c) și alin. (3) al Codului muncii, urmează a fi admisă și cerința reclamantei în partea încasării de la IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Svetlanei Ciornîi a salariului mediu neachitat pentru absența forțată de la serviciu începând cu data de 05.01.2018–

28.03.2019 în cuantum de 124 076,76 de lei.

Instanța de fond corect a admis și pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar în mărime de 8416,59 lei. Or, având în vedere faptul că Svetlana Ciornîi a fost concediată ilegal, a fost privată de dreptul de a munci.

Colegiul a reținut că dauna morală constă în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori ce se referă la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare.

Referitor la celelalte constatări ale instanței de fond, și anume în privința cheltuielilor judiciare, Colegiul a remarcat faptul că partea apelantă nu le-a contestat, iar ca urmare, prin prisma limitelor judecării apelului, instanța de apel nu urmează a se expune pe fond asupra acestora. În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanta-pârâtă, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor cauzei.

La 03 octombrie 2019 Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond cu emiterea unei hotărîri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că, ordinul nr.668p din 28 decembrie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă a fost emis cu respectarea normelor legale, iar temeiuri de restabilire în funcția anterior deținută nu există, dat fiind faptul că funcția anterior deținută nu există.

A menționat că ordinul nr.184p din 29 septembrie 2017 cu privire la preavizarea salariaților despre concediere în legătură cu reducerea statelor de personal a fost adus la cunoștință intimatei sub semnătură, dânsa nu a contestat ordinul în cauză, respectiv fiind de acord cu reducerea funcției sale.

A susținut că motivarea ordinului de concediere reiese din ordinele Cancelariei de Stat nr.377-A din 21 iulie 2017 și nr.398-A din 16 august 2017 „Cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită a Agenției, decizia Consiliului Agenției cu privire la coordonarea structurilor interne și statelor de personal ale Agenției, în temeiul alin. (8) al pct.26 din Statutul Agenției aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.314 din 22 mai 2017 directorul Agenției Servicii Publice la 23 august 2017 a emis ordinul nr.27 „Cu privire la aprobarea statelor de personal” urmare a optimizării efectivului-limită al statelor de personal al Agenției pînă la numărul de 2970 unități, anterior fiind 3675. Mai mult, Agenția a respectat toate prevederile art. 88 Codul muncii, Svetlana Ciornîi beneficiind de o zi lucrătoare pe săptămână pentru căutarea unui alt loc de muncă. Totodată, a fost anunțată și Agenția pentru Ocuparea Forței Muncii cu referire la concedierea cet.Ciornîi Svetlana prin demersul nr.01/2245 din 26.10.2017, și a fost solicitată opinia consultativă a organului sindical cu referire la concedierea ei.

A indicat că în cadrul instituției nu a putut fi identificat nici un loc de muncă disponibil/vacant întru ocuparea acestuia de Svetlana Ciornîi, dat fiind faptul că la momentul respectiv dar și la acest moment, un asemenea loc de muncă vacant, nu este.

A susținut că Agenția nu are obligație, prin nici un act normativ să verifice starea de sănătate a membrilor familiei angajatei, într-un final elucidând că soțul acesteia are grad de invaliditate, de acest aspect este responsabilă angajata să prezinte toată informația și actele angajatorului. Astfel, că o asemenea informație a devenit cunoscută angajatorului abia urmare a desfășurării ședinței de judecată.

A menționat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 04 noiembrie 2019 (f.d.189).

Astfel, recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” la 03 octombrie 2019 se consideră a fi depuse în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh